

DE VLAAMSE MINISTER VAN WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID EN GEZIN

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

- Betreft:**
- Voorontwerp besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 8 juni 1999 houdende de procedureregels inzake de infrastructuur voor persoonsgebonden aangelegenheden en het besluit van de Vlaamse Regering van 13 december 2019 tot vaststelling van de investeringssubsidie en de bouwtechnische en bouwfysische normen voor sommige woonzorgvoorzieningen, tot wijziging van diverse bepalingen in dat verband ingevolge het Woonzorgdecreet van 15 februari 2019 en tot wijziging van artikel 5 van het besluit van de Vlaamse Regering van 5 juni 2009 tot oprichting van een technische commissie voor de brandveiligheid in de voorzieningen van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, wat betreft de centra voor herstelverblijf en de centra voor kortverblijf type 3
 - Principiële goedkeuring

Dit voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering wijzigt het besluit van de Vlaamse Regering van 13/12/2019 tot vaststelling van de investeringssubsidie en de bouwtechnische en bouwfysische normen voor sommige woonzorgvoorzieningen, tot wijziging van diverse bepalingen in dat verband ingevolge het Woonzorgdecreet van 15 februari 2019 en tot wijziging van artikel 5 van het besluit van de Vlaamse Regering van 5 juni 2009 tot oprichting van een technische commissie voor de brandveiligheid in de voorzieningen van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin (het zogenaamde 'VIPA-sectorbesluit Woonzorg') en het besluit van de Vlaamse Regering van 8/06/1999 houdende de procedureregels inzake de infrastructuur voor persoonsgebonden aangelegenheden (het zogenaamde 'VIPA-procedurebesluit klassieke betoelaging') en voorziet zo de mogelijkheid dat voortaan ook centra voor herstelverblijf gebruik kunnen maken van VIPA-betoelaging voor infrastructuurwerken.

Daarnaast voorziet het nog een wijziging in functie van een optimalere VIPA-betoelaging voor de centra voor kortverblijf type 3.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

- **Beleidsdomein:** Welzijn, Volksgezondheid en Gezin (WVG).
- **Beleidsveld:** Zorginfrastructuur

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

De Interministeriële Conferentie Volksgezondheid (IMC) heeft op 28 juni 2023 een principiële akkoord afgesloten over de cofinanciering van de centra voor herstelverblijf.

Het bijgaande ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering werd aangepast aan het wetgevingstechnisch en taalkundig advies nr. 2024/182 van 10 mei 2024.

2. INHOUD

A. ALGEMENE TOELICHTING

Centra voor herstelverblijf

De Interministeriële Conferentie (IMC) Volksgezondheid heeft op 28 juni 2023 beslist dat de centra voor herstelverblijf gesubsidieerd zullen worden via een systeem van cofinanciering. De federale overheid zal gedeeltelijk de zorgkosten financieren, bovenop de door de nomenclatuur gefinancierde prestaties. Hiervoor zullen de centra voor herstelverblijf een conventie moeten afsluiten met de federale overheid. **De regionale overheden staan van hun kant in voor de gedeeltelijke financiering van de werkingskosten en infrastructuur.**

Centra voor herstelverblijf bieden in een aangepaste infrastructuur tijdelijk opvang en revalidatie aan gebruikers die een heelkundige ingreep hebben ondergaan of in behandeling zijn voor een ernstige aandoening, maar geen ziekenhuisgebonden medische zorgen nodig hebben, en daarvoor een ziekenhuisopname of langdurige onderbreking van de normale activiteiten hebben ondergaan. Zo vermijden centra voor herstelverblijf o.a. nieuwe ziekenhuisopnames. Het centrum voor herstelverblijf vormt een belangrijke schakel in een ruim en gedifferentieerd geheel van tijdelijke opvangvormen.

Momenteel ligt er een voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 28 juni 2019 betreffende de programmatie, de erkenningsvoorwaarden en de subsidieregeling voor woonzorgvoorzieningen en verenigingen voor mantelzorgers en gebruikers, wat betreft de financiering van de centra voor herstelverblijf ter principiële goedkeuring aan de Vlaamse Regering dat structurele financiering van de **werkingskosten** en bepaalde loonkosten vanuit Vlaanderen mogelijk maakt vanaf 1 januari 2025 om zo verder uitvoering te geven aan de beslissing van de IMC Volksgezondheid. De subsidie kan enkel toegekend worden aan de centra voor herstelverblijf die erkend zijn door het Departement Zorg en in exploitatie zijn.

Voorliggend voorontwerp van besluit tot wijziging van de VIPA-regelgeving voorziet op zijn beurt de mogelijkheid dat centra voor herstelverblijf voortaan ook gebruik kunnen maken van VIPA-betoelaging voor **infrastructuurwerken**. Het bevat zowel wijzigingen aan het *'Besluit van de Vlaamse Regering van 8/06/1999 houdende de procedureregels inzake de infrastructuur voor persoonsgebonden aangelegenheden'* (het zogenaamde *'VIPA-procedurebesluit klassieke betoelaging'*) als aan het *'Besluit van de Vlaamse Regering van 13 december 2019 tot vaststelling van de investeringssubsidie en de bouwtechnische en bouwfysische normen voor sommige woonzorgvoorzieningen, tot wijziging van diverse bepalingen in dat verband ingevolge het Woonzorgdecreet van 15 februari 2019 en tot wijziging van artikel 5 van het besluit van de Vlaamse Regering van 5 juni 2009 tot oprichting van een technische commissie voor de brandveiligheid in de voorzieningen van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin'* (het zogenaamde *'VIPA-sectorbesluit Woonzorg'*).

In het **VIPA-procedurebesluit** worden de centra voor herstelverblijf toegevoegd aan het VIPA-toepassingsgebied. In het **VIPA-sectorbesluit Woonzorg** worden daarvoor de nodige algemene en bouwtechnische normen, subsidiebedragen en maximale subsidiabele oppervlakte ingevoerd. Deze normen zijn het resultaat van verschillende werkbezoeken aan bestaande centra voor herstelverblijf door het VIPA en Zorginspectie. Verder houden deze VIPA-normen rekening met de bestaande erkenningsnormen voor centra

voor herstelverblijf en zijn ze, in het kader van multifunctionele inzetbaarheid van zorginfrastructuur, afgestemd op de normen voor residentiële voorzieningen in de VIPA-regelgeving.

Centra voor kortverblijf type 3

Het Woonzorgdecreet van 15 februari 2019 creëerde een kader voor een nieuw type van woonzorgvoorziening: een centrum voor kortverblijf type 3. Dat is een centrum waarin respijtzorg voor ernstig zieke kinderen en jongeren tot en met 21 jaar aangeboden wordt. De erkenningsvoorwaarden voor die centra voor kortverblijf type 3 werden toen al vastgelegd, maar het subsidiemechanisme voor de werkmiddelen nog niet. Daarom werden de centra voor kortverblijf type 3 op 13/12/2019 al wel opgenomen in het VIPA-sectorbesluit Woonzorg, maar was voorzien dat dit besluit voor deze centra pas in werking zou treden op de datum waarop het uitvoeringsbesluit (van het Woonzorgdecreet) met de bijhorende bijlage 8, deel 4, voor deze zorgvorm in werking zou treden. Deze datum werd toen door de bevoegde Vlaamse minister vastgesteld en lag uiterlijk op 31 december 2025. Dit eveneens omdat het VIPA enkel investeringssubsidies kan geven aan voorzieningen die een voorafgaande vergunning of een erkenning kunnen krijgen.

Sinds 1/12/2023 is dit uitvoeringsbesluit (het *'besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 7 december 2018 tot financiering van sommige sociale akkoorden in bepaalde gezondheidsinrichtingen en -diensten, wat betreft de maatregelen voor de vrijstelling van arbeidsprestaties en eindeloopbaan in de centra voor kortverblijf type 3, en het besluit van de Vlaamse Regering van 28 juni 2019 betreffende de programmatie, de erkenningsvoorwaarden en de subsidieregeling voor woonzorgvoorzieningen en verenigingen voor mantelzorgers en gebruikers, wat betreft de erkenningsvoorwaarden en de financiering van de centra voor kortverblijf type 3 en de inwerkingtreding van deel 4 van bijlage 8)*) van kracht, waardoor de centra voor kortverblijf type 3 vanaf die datum een beroep kunnen doen op VIPA-investeringssubsidies. Aanpassingen aan de VIPA-regelgeving in die zin zijn opgenomen in een recent, algemeen wijzigingsbesluit van het VIPA (Besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van diverse besluiten inzake de infrastructuur voor persoonsgebonden aangelegenheden.)

In het VIPA-sectorbesluit Woonzorg van 13/12/2019 is de maximaal subsidiabele oppervlakte voor deze centra voor kortverblijf type 3 vastgelegd op 65 m² per woongelegenheid, waarbij een woongelegenheid volgens het VIPA-decreet erkend moet zijn. Centra voor kortverblijf type 3 bestaan slechts maximaal uit 5 erkende verblijfseenheden, waardoor dit momenteel de berekeningsbasis is voor de maximaal subsidiabele oppervlakte voor het VIPA. Naast deze erkende verblijfseenheden telt elk centrum echter nog één verblijfseenheid voor crisisopvang en één verblijfseenheid om opnamewissels op te vangen. Centra voor kortverblijf type 3 komen bij het VIPA dus in aanmerking voor betoelaging voor maximaal 5 (erkende) verblijfseenheden, terwijl ze in de praktijk altijd 7 verblijfseenheden (5 erkend + 2 niet erkende) moeten bouwen.

Om de VIPA-betoelaging aan te passen aan deze realiteit koppelt dit ontwerp van besluit de berekening van de maximaal subsidiabele oppervlakte los van de erkenning en koppelt deze aan het artikel 148, 1^e lid, 3° van bijlage 8 van het uitvoeringsbesluit van 15/02/2019. Dit berekent de bruto oppervlakte van een centrum voor kortverblijf type 3 die in aanmerking komt voor erkenning (en dus ook financiering) standaard voor 7 verblijfseenheden (de 5 erkende + de 2 niet-erkende). Door deze koppeling zal het VIPA in de praktijk standaard voor 7 verblijfseenheden subsidiëren i.p.v. voor 5. A rato van 65 m² per verblijfseenheid geeft dit per centrum een maximaal subsidiabele oppervlakte van 455 m² (7 maal 65 m²) i.p.v. 325 m² (5 x 65 m²), wat meer ruimte geeft aan de gemeenschappelijk ruimtes en sanitair die ook voor 7 i.p.v. 5 gebruikers voorzien moet worden.

B. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

Hoofdstuk 1. Wijzigingen van het besluit van de Vlaamse Regering van 8 juni 1999 houdende de procedureregels inzake de infrastructuur voor persoonsgebonden aangelegenheden

Artikel 1

Voert in artikel 1 van het besluit de centra voor herstelverblijf in binnen het toepassingsgebied van het VIPA, waardoor VIPA-betoelaging in de klassieke financiering mogelijk wordt voor de centra.

Art. 2

Voert in artikel 4 de centra voor herstelverblijf toe en formuleert welke documenten een aanvraag tot subsidiebelofte bevat.

Art. 3

Voert in artikel 16 de centra voor herstelverblijf toe, waardoor ook voor deze voorzieningsvorm een aankoop zonder verbouwing mogelijk is.

Hoofdstuk 2. Wijzigingen van besluit van de Vlaamse Regering van 13/12/2019 tot vaststelling van de investeringssubsidie en de bouwtechnische en bouwfysische normen voor sommige woonzorgvoorzieningen, tot wijziging van diverse bepalingen in dat verband ingevolge het Woonzorgdecreet van 15 februari 2019 en tot wijziging van artikel 5 van het besluit van de Vlaamse Regering van 5 juni 2009 tot oprichting van een technische commissie voor de brandveiligheid in de voorzieningen van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin

Art. 4

Voegt in artikel 1 van dit besluit de centra voor herstelverblijf toe met een verwijzing naar het erkenningsbesluit voor een definitie ervan en schrijft de centra zo ook in het VIPA-toepassingsgebied in.

Art. 5

Voert een afdeling 3/1 in die bestaat uit artikel 7/1 met daarin specifieke bouwtechnische en bouwfysische normen en normen voor het gebruikerscomfort van de infrastructuur voor de centra voor herstelverblijf.

In analogie met de normen voor residentiële voorzieningen in andere VIPA-sectorbesluiten voorziet dit artikel:

- een verblijfsruimte van 30 m² per gebruiker;
- sanitaire installaties voor bezoeker en personeel;
- een integraal toegankelijke gemeenschappelijke badkamer;

De verblijfsruimte van 30 m² omvat onder andere 4 m² per gebruiker voor gemeenschappelijke zit- en eetruimten. In centra voor herstelverblijf zal deze 4 m² niet zozeer naar leefgroepkamer gaan, dan wel o.a. naar een restaurant, een bar, ontspannings- en bewegingsruimtes, In deze centra is er, mede omwille van het tijdelijke verblijf, geen specifieke leefgroepwerking, maar komen mensen van het hele centrum samen in het restaurant of de bar en zijn de activiteiten vooral revalidatie en bewegen, eerder dan de klassieke activiteiten in een woonzorgcentrum. Een centrum voor herstelverblijf (van maximaal 65 m² (bruto) subsidiabele oppervlakte) heeft een netto-oppervlakte van 45 m², waarvan 30 m² verblijfsruimte is. Naast de 4 m² die in de verblijfsruimte voorzien is voor 'gemeenschappelijke zit- en eetruimte' (cfr. supra), kunnen de hierboven genoemde functies (bar, bewegingsruimtes, ...) ook in de 15 resterende m² (45 m² - 30 m²) gerealiseerd worden.

In tegenstelling tot in andere VIPA-sectorbesluiten wordt geen minimale oppervlakte voor de gebruikerskamer (voor volwassenen 16 m²) opgenomen in dit VIPA-besluit, omdat het bestaande erkenningsbesluit voor centra voor herstelverblijf deze minimale oppervlakte al formuleert. Daarnaast stelt hetzelfde erkenningsbesluit dat 10% van de bewonerskamers tweepersoonskamers moeten zijn met een minimale oppervlakte van 28 m². Deze tweepersoonskamers zijn bij voorrang bestemd voor het verblijf van een gebruiker samen met zijn begeleider. De mogelijkheid is er om 2 éénpersoonskamers aan elkaar te koppelen tot 1 tweepersoonskamer.

De gemeenschappelijke badkamer wordt mogelijk minder gebruikt in een centrum voor herstelverblijf, maar is ook voorzien in residentiële voorzieningen in andere VIPA-sectoren en faciliteert zo de flexibele inzet van een centrum voor herstelverblijf. In een centrum voor herstelverblijf kan deze gemeenschappelijke badkamer gebruikt worden als snoezel- of relaxatiebadkamer.

Naast bovenstaande elementen voorziet het VIPA-sectorbesluit ook volgende ruimtes als minimaal vereist:

- een administratieve ruimte en ontvangstruimte;
- een gespreksruimte;
- een archief- en bergruimte;

Dit omdat dit een expliciete vraag was tijdens de werkbezoeken en deze ruimtes meestal sowieso aanwezig zijn in een centrum voor herstelverblijf.

De normen m.b.t. het gebruikerscomfort zijn deze die in de verschillende VIPA-sectorbesluiten zijn opgenomen of worden opgenomen in het recent, algemeen wijzigingsbesluit van het VIPA (cfr. supra).

Art. 6

Voegt in artikel 8 de centra voor herstelverblijf toe waardoor ook voor deze voorzieningsvorm de wetgeving over veiligheid, hygiëne, comfort en bescherming van de arbeid van toepassing is.

Art. 7

Voegt in artikel 9, tweede lid:

- aan punt 4° toe dat de maximaal subsidiabele oppervlakte niet berekend wordt op de erkende verblijfseenheden van een centrum voor kortverblijf type 3 (namelijk maximaal 5), maar dat deze berekening gekoppeld wordt aan de berekening van de bruto oppervlakte zoals voorzien in het uitvoeringsbesluit van 15/02/2019, wat neerkomt op 7 verblijfseenheden (5 erkende + 2 niet-erkende) i.p.v. enkel de 5 erkende.
- een punt 6° toe dat de maximaal subsidiabele oppervlakte voor de centra voor herstelverblijf op 65 m² per verblijfseenheid legt.

Art. 8

Voegt in artikel 10, 1ste lid, een punt 6° in waarin het basisbedrag van de investeringssubsidie voor de nieuwbouw van centra voor herstelverblijf wordt vastgelegd op 550 euro, zoals dit ook voor verschillende andere residentiële voorzieningsvormen in andere VIPA-sectorbesluiten geldt.

Art. 9

Voegt in artikel 11, §1, een punt 6° in waarin het basisbedrag van de investeringssubsidie voor de uitbreiding van centra voor herstelverblijf wordt vastgelegd op 500 euro zoals dit ook voor verschillende andere residentiële voorzieningsvormen in andere VIPA-sectorbesluiten geldt.

Art. 10

Voorziet een retroactieve inwerkingtreding van dit besluit vanaf 1/04/2024 zodat VIPA-aanvragen die reeds voor de goedkeuring van dit ontwerp van besluit een ontvankelijke VIPA-aanvraag zouden indienen, reeds van deze regelgeving gebruik kunnen maken.

Art. 11

Dit artikel belast de minister met de uitvoering van het ontwerp van besluit.

3. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

Indien alle **centra voor herstelverblijf** tegelijkertijd voor hun huidig aantal erkende en vergunde verblijfseenheden (1.532 in totaal) betoelaging voor een nieuwbouw zouden aanvragen, resulteert dit in een ingeschatte, budgettaire impact ten belope van 166,7 miljoen euro. Niet alle voorzieningen vragen echter in hetzelfde jaar investeringssubsidies. Een benadering voor de jaarlijkse budgettaire impact is om de globaal ingeschatte budgettaire impact te delen door 20, aangezien elke voorziening maar één keer in de 20 jaar investeringssubsidies voor dezelfde infrastructuur mag aanvragen. Abstractie makende van de evolutie van de bouwindex zou de jaarlijkse budgettaire impact anno 2024 dan uitkomen op 6,7 mio euro.

Dit is een minimumscenario met het oog op de toekomst. Momenteel telt Vlaanderen naast de vergunde en erkende verblijfseenheden ook 1.120 aangemelde verblijfseenheden in centra voor herstelverblijf. Aangemelde verblijfseenheden centra voor herstelverblijf waarvoor uiterlijk op 31 december 2025 geen ontvankelijke erkenningsaanvraag is ingediend, kunnen niet meer als (aangemeld) centrum voor herstelverblijf uitgebaat worden vanaf 1 januari 2026. Als voor al deze aangemelde verblijfseenheden (1.120 in totaal) samen met de vergunde en erkende verblijfseenheden VIPA-subsidies voor nieuwbouw zou worden gevraagd, resulteert dit in een ingeschatte, budgettaire impact ten belope van 288,5 miljoen euro, wat jaarlijks neerkomt op 11,5 miljoen euro aan de bouwindex van 2024.

Voor de **centra voor kortverblijf type 3** gaat het over maximum 2 voorzieningen (art. 101, 1°, bijlage 8 van het uitvoeringsbesluit) met elk maximum 7 i.p.v. de aanvankelijke 5 verblijfseenheden (art. 104, bijlage 8 van het uitvoeringsbesluit) met een VIPA-investeringsubsidie van maximum ongeveer 217.500 euro per centrum extra (namelijk 7 i.p.v. de eerder voorziene 5 verblijfseenheden), gerekend aan nieuwbouw en aan de bouwindex van 2024. Voor maximum 2 centra samen komt dit neer op ongeveer 435.000 euro extra in totaal. Dit extra budget komt bovenop het eerder geraamde budget voor de 5 verblijfseenheden per centrum voor kortverblijf type 3 (dus in totaal 10 verblijfseenheden), zoals voorzien bij de eerdere wijziging van het *'Besluit van de Vlaamse Regering tot vaststelling van de investeringssubsidie en de bouwtechnische en bouwfysische normen voor sommige woonzorgvoorzieningen en tot wijziging van diverse bepalingen in dat verband ingevolge het decreet van 15 februari 2019 betreffende de woonzorg'* op 13/12/2019.

De aanpassingen in dit voorontwerp van wijzigingsbesluit hebben echter geen budgettaire impact, omdat het VIPA met een gesloten budget werkt voor de klassieke financiering. Dit impliceert dat er maar aanvragen voor investeringsbetoelaging gehonoreerd kunnen worden voor zover die passen binnen de beschikbare kredieten.

Het (gunstig) advies van de Inspectie van Financiën werd verleend op 17/05/2024.

Het begrotingsakkoord werd gevraagd op 21 mei 2024.

B. ESR-TOETS

Cfr. supra.

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Dit voorontwerp van besluit heeft geen impact op het personeelsbestand en de personeelsbudgetten.

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Dit voorontwerp van besluit heeft geen impact op de lokale en provinciale besturen.

4. VERDER TRAJECT

Het voorontwerp van besluit dient voor advies aan de Raad van State voorgelegd te worden.

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

- 1° haar principiële goedkeuring te geven aan het bijgaande voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 8 juni 1999 houdende de procedureregels inzake de infrastructuur voor persoonsgebonden aangelegenheden en het besluit van de Vlaamse Regering van 13 december 2019 tot vaststelling van de investeringssubsidie en de bouwtechnische en bouwfysische normen voor sommige woonzorgvoorzieningen, tot wijziging van diverse bepalingen in dat verband ingevolge het Woonzorgdecreet van 15 februari 2019 en tot wijziging van artikel 5 van het besluit van de Vlaamse Regering van 5 juni 2009 tot oprichting van een technische commissie voor de brandveiligheid in de voorzieningen van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, wat betreft de centra voor herstelverblijf en de centra voor kortverblijf type 3;
- 2° de Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin te gelasten over het voormelde voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering het advies van de Raad van State in te winnen, met het verzoek het advies mee te delen binnen een termijn van dertig dagen, met toepassing van artikel 84, §1, eerste lid, 2°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State.

De Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin,

Hilde CREVITS